

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolil právní postavení a činnost České národní banky a to především proto, že, jak v minulosti, tak i v době současné, zaujímá významnou roli při vytváření podmínek pro udržitelný hospodářský růst a zdravé prostředí v rámci finančního trhu. Navíc je její postavení zajímavé z hlediska zakotvení v samostatné hlavě šesté Ústavy ČR, která ji staví do pozice rovnoprávného partnera s ostatními ústavními orgány.

Když jsem se zamýšlel nad cílem této práce, rozhodl jsem se spíše pro posouzení platné právní úpravy charakterizující současné postavení a činnost České národní banky. Jelikož ale zastávám názor, že základem pro správné pochopení přítomnosti je poznání naší minulosti, věnuji úvodní kapitolu vývoji centrálního bankovníctví na našem území resp. dříve na území Rakouské monarchie. Z historického vývoje centrálního bankovníctví se lze v mnohém poučit, a tak se vyvarovat chybám, jichž jsme se nejednou v minulosti dopustili. Velmi často diskutovaná a mnohými kritiky napadaná příliš široká nezávislost centrální banky může mít své kořeny v dobách minulých. Tak jako dřívější panovníci využívali centrální banku k financování svých zájmů, mohli by i dnešní vládní činitelé působit na centrální banku čistě ve svém politickém zájmu.

Stěžejní téma ponese kapitola druhá, ve které se budu zabývat postavením a činností centrální banky. Pilíř kapitoly bude tvořen její primární funkcí, jíž je i po přistoupení k Evropské unii v roce 2004 samostatné definování a provádění měnové politiky. Další téma, na které bych se rád zaměřil, je postavení České národní banky při výkonu funkce regulátora a kontrolora nad celým finančním trhem. Dlouho očekávaná změna, diskutovaná v okruhu odborné i laické veřejnosti směrem ke sjednocení dohledu nad finančním trhem, byla dovršena v roce 2006 a bude jistě přínosné zjistit, co nového tato změna přinesla do činnosti České národní banky a jakým způsobem se centrální banka s tímto nelehkým úkolem vypořádala. Nechtěl bych opomenout ani jiné funkce centrální banky, a proto se jimi budu zabývat v příslušné kapitole.

V poslední kapitole této práce se zaměřím na integrační proces České republiky do Evropské unie a následně do Evropské měnové unie se společnou měnou euro. Opět nevynechám v rámci této kapitoly krátký historický přehled. Předmětem jedné z podkapitol bude postavení ústředních bank v rámci Evropského systému centrálních bank zajišťujícího utváření a provádění měnové politiky integrujících se evropských států. Jako zdroj informací mi bude pomáhat především odborná právnícká a ekonomická literatura, právní předpisy České republiky, nálezy Ústavního soudu a Smlouva o založení Evropského společenství včetně Protokolu o Statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, jakož i internetové stránky centrálních bank samotných.